

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

**ЛІНГВОКУЛЬТОРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ
ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ
У КОРЕЙСЬКИХ ТРАДИЦІЙНИХ КАЗКАХ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Кваліфікаційна робота

освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми

*«Корейська мова і література
та переклад, англійська мова»,*

спеціальність – 035 «Філологія»/ 035.066

*«Східні мови та літератури (переклад включно),
перша – корейська»*

Тетяни Ігорівни ОМЕЛЯНЧУК

Науковий керівник:

асист. Анастасія НАЛІМОВА

«Допущено до захисту»

Протокол засідання

кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

протокол №14 від «05» червня 2024 року

завідувач кафедри _____ (підпис)

д.філол.н. доц. Наталя Станіславівна ІСАЄВА

АНОТАЦІЯ

Ключові слова: фразеологізм, корейські казки, лінгвокультурологічні особливості, стратегії перекладу.

У кваліфікаційній роботі освітнього ступеня «бакалавр» було розглянуто особливості перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську з урахуванням лінгвокультурологічних особливостей. Актуальністю роботи є необхідність глибшого розуміння корейської культури та мови через зростаючий інтерес до культури Республіки Кореї у світі. Аналіз фразеологізмів у корейських казках та їх переклад сприяють кращому розумінню корейської культури, та поглибленню міжкультурного діалогу та взаєморозуміння між культурними спільнотами. Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці у корейських традиційних казках. Предметом дослідження є лінгвокультурологічні особливості фразеологізмів та стратегії їх перекладу українською мовою. Мета роботи – дослідити та проаналізувати фразеологічний переклад українською мовою на матеріалі корейських традиційних корейських казок з метою виявлення лінгвокультурологічних особливостей та визначення стратегій перекладу.

Завдання: визначити основні теоретичні аспекти перекладу фразеологізмів; охарактеризувати особливості використання фразеологізмів у корейських казках; дослідити лінгвокультурологічний аспект під час перекладу фразеологізмів; проаналізувати стратегії перекладу фразеологізмів та їх відтворення українською мовою.

У ході дослідження було з'ясовано як культурні особливості корейської мови можуть впливати на адаптацію українською мовою. Також було виявлено чотири

основні стратегії, які можуть використовуватись при перекладі фразеологізмів з корейських казок українською мовою. За допомогою порівняльного аналізу та лінгвокультурологічного аналізу, було розкрито особливості адаптації фразеологізмів з корейської на українську мову з урахуванням розбіжностей двох культур.

За підсумками проведеного дослідження, на основі прикладів з традиційних казок було виявлено частотність використання кожної стратегії, та доцільність їх використання при адаптації.

ABSTRACT

Key words: phraseology, Korean fairy tales, linguo-cultural features, translation strategies.

In the qualification work of the bachelor's degree, the features of the translation of phraseological units from the Korean language into Ukrainian were examined, taking into account linguistic and cultural peculiarities. The scientific relevance of the work is the need for a deeper understanding of Korean culture and language due to the growing interest in the culture of the Republic of Korea in the world. The analysis of phraseological units in Korean fairy tales and their translation contribute to a better understanding of Korean culture and to deepen intercultural dialogue and mutual understanding between cultural communities. The object of research is phraseological units in Korean traditional fairy tales. The subject of the study is the linguistic and cultural peculiarities of phraseological units and strategies for their translation into Ukrainian. The aim of the study is to research and analyze the phraseological translation into Ukrainian on the basis of Korean traditional fairy tales in order to identify linguistic and cultural features and determine translation strategies.

Tasks: to identify the main theoretical aspects of the translation of phraseological units; to characterize the peculiarities of the use of phraseological units in Korean fairy

tales; to investigate the linguistic and cultural aspect on the translation of phraseological units; to analyze the strategies of translation of phraseological units and their reproduction in Ukrainian.

During the study, it was found out how the cultural features of the Korean language can influence adaptation into Ukrainian. Also, four main strategies that can be used when translating phraseological units from Korean fairy tales into Ukrainian have been identified. With the help of comparative analysis and linguo-cultural analysis, the peculiarities of the adaptation of phraseological units from Korean to the Ukrainian language were revealed, taking into account the differences of the two cultures.

Based on the results of the study, the frequency of use of each strategy and the expediency of their use in adaptation were identified on the basis of examples from traditional fairy tales.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	8
1.1 Поняття фразеологізму та його особливості.....	8
1.2 Лінгвокультурологічний аспект у перекладі фразеологізмів.....	13
1.3 Використання фразеологізмів у корейських казках: основні риси та функції.....	16
1.4 Відображення культурних особливостей побуту корейців у традиційних казках за допомогою фразеологізмів.....	20
Висновки до першого розділу.....	24
РОЗДІЛ 2. ПЕРЕКЛАД ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ КОРЕЙСЬКИХ КАЗОК УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	26
2.1 Вибір стратегій перекладу фразеологізмів.....	26
2.2 Вплив культурних особливостей на переклад корейських фразеологізмів українською мовою.....	33
2.3 Основні труднощі, що виникають під час перекладу фразеологізмів з корейської мови.....	37
Висновки до другого розділу.....	41
ВИСНОВКИ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	47

ВСТУП

Народні казки – це невичерпне джерело мудрості, краси та фантазії, які існують століттями і зберігають у собі культурну спадщину народу. Кожна країна має свої унікальні народні казки, які відображають особливості її культури, цінностей та світогляду. Однак, коли мова йде про переклад казок з однієї мови на іншу, перед перекладачем виникають численні виклики, особливо у випадку фразеологізмів.

У межах цього дослідження ми науково осмислили лінгвокультурологічні особливості перекладу корейських фразеологізмів українською мовою у традиційних корейських казках. Наше дослідження має на меті розкрити особливості перекладу фразеологічних одиниць, а також виявити вплив культурного та мовного контексту на цей процес.

Актуальність роботи полягає в тому, що зростаючий інтерес до Республіки Кореї в сучасному світі створює необхідність глибшого розуміння корейської культури та мови. Популярність корейської художньої літератури, кіно, музики та інших аспектів корейської культури залучає увагу широкої аудиторії у різних країнах. Аналіз фразеологізмів у корейських казках та особливості їх перекладу сприятимуть кращому розумінню корейської ментальності та традицій, що сприяє поглибленню міжкультурного діалогу і взаєморозуміння між різними культурними спільнотами.

Метою роботи є дослідження та аналіз фразеологічного перекладу українською мовою на матеріалі корейських традиційних корейських казок з метою виявлення їх лінгвокультурних особливостей та визначення оптимальних стратегій перекладу. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

1. Визначити основні теоретичні аспекти перекладу фразеологізмів.

2. Охарактеризувати особливості використання фразеологізмів у корейських казках.
3. Дослідити лінгвокультурологічний аспект під час перекладу фразеологізмів.
4. Проаналізувати стратегії перекладу фразеологізмів та їх відтворення українською мовою.

Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці у корейських традиційних казках.

Предметом дослідження є лінгвокультурні особливості фразеологізмів та стратегії їх перекладу українською мовою.

Методологія дослідження включає в себе теоретичний аналіз літературних джерел з фразеології та перекладознавства, порівняльний аналіз текстів корейських традиційних казок та їхніх українських перекладів, а також використання методів лінгвокультурологічного аналізу. Такий підхід дозволяє детально проаналізувати фразеологічні особливості текстів, виявити лінгвокультурні відмінності та визначити оптимальну стратегію перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську.

Наукова новизна дослідження полягає у розгляді основних лінгвокультурологічних аспектів перекладу фразеологізмів з корейських традиційних казок українською мовою. Ми розкрили специфіку перекладу фразеологізмів у казках, запропонували класифікацію фразеологізмів за типом їх розпізнання та виявили основні труднощі, які виникають при перекладі.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані перекладачами та лінгвістами для вдосконалення перекладу корейських казок українською мовою, а також для поглибленого розуміння культурних особливостей та мовного самовираження корейської культури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ

1.1 Поняття фразеологізму та його особливості

У мовознавстві фразеологізм визначається як стійке поєднання слів або виразів, що має фіксовану форму та значення, яке не можна зрозуміти шляхом аналізу їх складових частин. Фразеологізми формуються у вигляді сталих, неподільних структур. Такі мовні конструкції виникають як результат культурного та історичного розвитку і відображають особливості менталітету, традицій, вірувань та життєвого досвіду певного народу чи спільноти.

Фразеологізм – це стійке сполучення слів, яке не виникає в процесі мовлення, а відтворюється у вигляді цілісної конструкції [12, с. 101].

І. К. Кучеренко вважає, що зважаючи на те, що узагальнено-граматичні значення фразеологізмів і вільних словосполучень однакові, що фразеологізми й вільні словосполучення мають однакову компонентну структуру і функцію бути складеними назвами предметів чи явищ, що створюються і ті, й ті за допомогою однакових граматичних зв'язків, що в діахронічному аспекті фразеологізми виникають із вільних словосполучень, він стверджує, що фразеологізм – це одиниця синтаксичної системи так само, як і вільне словосполучення [23, с. 234].

Фразеологізми становлять країнознавчі цінності, відображають національну культуру. Використовуються в розмовному мовленні, у засобах масової комунікації, у літературних та наукових працях.

В. В. Виноградов започаткував класифікацію фразеологізмів за семантичним принципом, згідно з якою виділяють три групи: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення [11].

Нероздільні, невмотивовані фразеологічні одиниці називаються фразеологічними зрощеннями, тобто ті, які не мають зв'язку з фразеологізмами та їх значеннями. Їх лексичне значення не походить із суми значень його компонентів.

За визначенням В. Виноградова, фразеологічні зрощення є «своєрідними складними синтаксичними словами» [16].

Фразеологічні єдності є неподільними фразеологізмами, але їх лексичне значення пов'язане зі значеннями його компонентів. Для них характерні римовані співзвуччя та алітерація.

Фразеологічні сполучення — «вид словосполучень, створених виконанням значень слів». Тобто в них лише одне слово вжито у фразеологічному значенні, а інші – ні [16].

Деякі вчені також пропонують терміни фразема та ідіома як варіанти ФО (фразеологічні одиниці). Наприклад, дослідниця Мун визначає ідіому як «неоднозначний термін, що вживається суперечливими способами. Ідіома — це особливе лексичне сполучення або фразова лексема, властива мові» [8, с. 3].

О.І. Павлова пропонує наступне визначення для терміну фразема: «терміни фраземи – це семантично цілісні сполучення двох чи більше слів, пов'язаних відношеннями підрядності» [19, с. 203].

Проте, надалі у дослідженні ми будемо опиратись саме на визначення фразеологізму, як сталого сполучення слів, що має переносне значення.

Основними особливостями фразеологізмів є:

1. Стійкість, яка передбачає неможливість заміни або перестановки їхніх компонентів без порушення семантичної цілісності висловлювання.
2. Неподільність. Фразеологізми не можна розкласти на окремі частини, які мають самостійне значення.
3. Метафоричність. Багато фразеологічних виразів засновані на метафоричному використанні мовних засобів, що додає образності та виразності у виразі. Це може полягати в переносі значення слів з одного контексту в інший.
4. Використання в різних функціональних стилях. Фразеологізми зустрічаються у всіх жанрах мовлення, від повсякденного розмовного

мовлення до художньої літератури та наукових текстів. Вони додають експресивності, кольору та виразності мовленню, допомагаючи людині висловити свою ідею.

5. Процес еволюції та зміни значення. Значення фразеологізмів може еволюціонувати з часом під впливом соціальних, культурних та мовних тенденцій. Деякі фразеологізми можуть зберігати своє первісне значення, тоді як інші можуть набути нових інтерпретацій або втратити свою актуальність [25].

Крім того, важливим аспектом розуміння фразеологізмів є їхнє відображення специфіки культури та менталітету народу. Фразеологізми як мовні знаки зароджуються на перетині мови і культури. Фразеологічні одиниці втілюють історичний, повсякденно-емпіричний та культурний досвід етносу [25, с. 6]. ФО відображають особливості та цінності певної культурної спільноти, що надає їм додаткового значення в процесі їхнього використання та перекладу.

Фразеологізми поширені на певній території таким чином, що вони можуть включати багато культурних аспектів, таких як релігійні переконання, специфічні культурні елементи, забобони та різні ідеології людей з різних суспільств і націй. На думку Н. Брагіної фразеологізми сформувалися під впливом різних типів дискурсу – літературного, культурного, релігійного тощо [13, с. 133].

Розвиток суспільства, технологій, культурних змін та інших факторів також впливає на формування та зміну фразеологізмів. Наприклад, інтернет та соціальні медіа можуть впливати на появу нових фразеологізмів або на переосмислення традиційних.

Термін «фразеологізм» у корейській мові може бути представлений як «관용구». Завдяки ФО відображається традиційна мудрість народу, багатовікова культура, їхні вірування та легенди, а також ставлення до навколишнього світу. Узагальнюючи дослідження корейських мовознавців Хо Сока (허석), Кім Хесука

(김혜숙), Мун Гимхьона (문금현), Мю Чхунме (묘춘매) та Ту Джонха (두전하), можна виділити три основні групи походження корейських фразеологізмів:

- питомо корейські (고유어계 관용구);
- ФО китайського походження (한자어계 관용구);
- запозичені фразеологізми (외래어 관용구) [15, с.12, 30, 27, 29, 42].

У корейській мові фразеологізми часто класифікують за різними аспектами навколишнього світу, такими як історичні факти, географічні факти, предмети побуту, одяг, їжа, спорт, навчання і т.д.

За значенням фразеологізми бувають:

1. Формальні. Вони вказують на те, що такий фразеологізм зазвичай використовується в формальному та офіційному середовищі. Наприклад, «가방끈이 길다» (дослівно: «довгий ремінець у сумки») – бути дуже освіченим.

2. Сленг. Використовуючи фразеологізми, які позначені як «сленг», варто брати до уваги контекст і відповідність. Прийнятне використання сленгу часто обмежується людьми однакового або молодшого віку, близькими друзями та дуже невимушеною обстановкою. Деякі сленгові вирази можуть бути короткочасними: вони можуть часто вживатися протягом певного часу, але потім швидко зникати. Наприклад «골 때리다» (дослівно: «вдарити когось в голову/мозок») – змусити когось почуватись приголомшеним.

3. Вульгарні. Вульгарні вирази є грубими та непристойними. Зазвичай, використовуються у фільмах, серіалах і емоційних розмовах.

Наприклад, «갖고 놀다» (дослівно: «грати з») – робити з когось дурня; грати з чиймись емоціями.

4. Зневажливі. Деякі фразеологічні вирази включають зневагу, принизливе ставлення або відсутність поваги до когось чи чогось. Наприклад «개나 소나» (дослівно: «чи то собака, чи то корова») – усі без винятку [2, с. 8].

Вивчення фразеологізмів є важливою частиною опановування мови, оскільки вони допомагають розуміти культурний контекст та особливості менталітету певної країни. Розуміння фразеологізмів допомагає не лише розширювати словниковий запас, але й допомагає вивчати культурні нюанси.

Фразеологізми виконують різноманітні функції. Основне функціональне призначення фразеологізмів – це підсилення висловлюваного, оцінка і т.п.

Номінативна функція фразеологізмів полягає у відтворенні ставлення до предметів реального світу, і заміні назви цих предметів у мовленнєвій діяльності їх фразеологічними відповідниками.

З номінативною тісно пов'язана когнітивна функція, тобто опосередковане свідомістю соціально-детерміноване відображення об'єктів реального світу, та їх розуміння. Соціальна детермінованість проявляється в тому, що індивіди утворюють фразеологічні одиниці на основі своїх знань, які вони отримують у соціумі. У межах комунікативної функції реалізуються когнітивна та номінативна функції, утворюючи діалектичну єдність.

Основною функцією будь-якої одиниці мови, у тому числі і фразеологізму, є прагматична функція. Прагматична функція фразеологізмів полягає в їхній здатності ефективно впливати на адресата з метою досягнення певних комунікативних цілей. Фразеологізми посилюють прагматичну спрямованість тексту або його частини – контексту.

Фразеологізми виконують важливу комунікативну функцію і допомагають зміцнити зв'язок між співрозмовниками, сприяючи кращому взаєморозумінню. Вони створюють спільну мовну платформу, на якій можна обмінюватися думками, почуттями та ідеями. Використання фразеологічних одиниць сприяє формуванню спільного мовного коду, який базується на загальному розумінні та використанні відомих висловів [3, с. 2].

Крім того, ФО виконують також стилістичну функцію. Вони можуть використовуватися для створення гумористичного ефекту, для підкреслення авторитету або аргументації, а також для передачі певного тону або настрою висловлювання тощо [25].

Фразеологізми можуть мати кілька варіантів форми, які використовуються по-різному в залежності від діалекту, регіону або соціального класу. Це може включати зміни ФО, або навіть зміни значень для одного й того ж фразеологізму.

Отже, фразеологізми не лише замінюють назви предметів у мовленнєвій діяльності, а й допомагають досягти комунікативних цілей, підсилюють прагматичну спрямованість тексту, сприяють формуванню спільного мовного коду та можуть використовуватися для створення різноманітних ефектів, від гумористичного до підкреслення авторитету.

1.2 Лінгвокультурологічний аспект у перекладі фразеологізмів

Переклад — це культурний обмін мовами, а також передача інформації. Художній переклад дозволяє читачам з різних культур мати можливість оцінити літературні твори, які раніше були для них недоступними [4, с. 65]. Він відіграє важливу роль у поширенні інформації по всьому світу, і не є винятком для фразеологічних виразів. Переклад також дає перекладачам можливість проявити свої художні та творчі навички [5].

Мова тісно пов'язана з культурою. Переклад мови з сильним культурним надбанням іншою мовою з іншою культурою та походженням, сам по собі є проблемою. Мовний переклад вимагає від перекладачів орієнтуватися у відмінностях культури і контексту. [6, с. 8]. Наприклад, корейський вислів «국수를 먹다» дослівно означає їсти локшину. Цей вислів можна використовувати в прямому значенні, наприклад: «점심 때 국수를 먹었어요». «Я їв локшину на обід». Однак, коли він використовується в переносному значенні, має значення одружитися. Наприклад, «언제 국수를 먹어요?». «Коли ти виходиш заміж/одружуєшся?» Фразеологізми часто пов'язані з культурними звичаями та традиціями тих, хто їх використовує. До прикладу, традиційно в Кореї локшину подавали на весільних банкетах. Довга локшина була символом побажання молодятм довгого та щасливого спільного життя [2, с. 7].

Переклад є складним явищем, оскільки він може мати кілька тлумачень і сфер впливу [7, с. 36]. Відмінності в словах і граматиці також є дуже важливими факторами, які слід враховувати під час перекладу. Важливо також враховувати чи текст мовою оригіналу містить певну образність. Еквівалентність між мовою оригіналу та мовою перекладу є обов'язковою. Процес перекладу фразеологізмів з однієї мови на іншу є кропіткою роботою, яка зобов'язує перекладача мати хороші знання обох мов і культур, якими перекладач користується або які адаптує, а також бути здатним ідентифікувати й справлятися з непередбачуваними проблемами в процесі пошуку еквівалента для певного фразеологізму.

Лінгвокультурологічні особливості перекладу фразеологізмів здебільшого залежать від специфіки культур, менталітету та історії народів, які використовують ці вирази. У цьому контексті порівняння корейських та українських фразеологізмів може відобразити різноманітні аспекти мовної та культурної спадщини обох

народів. Однак, потрібно враховувати, що такий переклад може вимагати нестандартних підходів та стратегій.

Бейкер пропонує чотири детальні стратегії для адаптації фразеологізмів:

1. Використання фразеологізмів зі схожим значенням і формою таким чином, що перекладений фразеологізм передає точно те саме значення шляхом використання одних і тих самих лексичних одиниць, що і в фразеологізмі який перекладали. Наприклад, «여우처럼 교활하다» – хитрий, як лис. Вважається що така стратегія не завжди доречна. Тут слід згадати, що чим більше дві культури схожі одна на одну, тим більше варіантів пошуку еквівалентів. І навпаки, якщо дві культури не схожі і культурні відмінності між ними помітні, тоді можливість пошуку еквівалентів для фразеологічних виразів зменшується.

2. Використання фразеологізму зі схожим значенням, але різної форми таким чином, що вираз у цільовій мові має значення, подібне до значення вихідного фразеологізму, але складається з різних лексичних одиниць. Наприклад, «허리가 휘다» в українській мові адаптується як «аж гуде в кишені», або «перебиватись з хліба на воду» [9, с.71].

3. Переклад фразеологізмів шляхом перефразування. Це, безумовно, найпоширеніший спосіб перекладу ФО, коли відповідність не можна знайти в цільовій мові, або коли здається недоречним використовувати фразеологізми в перекладеному тексті через відмінності в стилістичних особливостях вихідної та цільової мов.

4. Опущення фразеологізму. Це означає, що ФО повністю видаляється з речення, тому що вислів не має еквіваленту в цільовій мові та його значення не можна легко перефразувати, або з інших стилістичних причин. Щоб «компенсувати» збитки, які виникли, необхідно в деяких частинах речення або абзацу, де було зроблено пропуск замінити його іншими

додатковими словами. Наприклад, розгляньмо фразеологізм «김새다». Контекст цього фразеологізму у тому, що при приготуванні рису, хтось випадково відчинив каструлю та випустив увесь пар, тому рис вийшов недоготованим, що в переносному сенсі означає зіпсувати веселощі [9, с.74]. Оскільки в українській мові прямого відповідника такому значенню не існує, і використовувати фразеологізм для такого випадку також недоречно, перекладачу слід перефразувати загальне значення ФО у нефразеологічну форму [10, с. 1228].

Не існує чіткого та заздалегідь визначеного способу перекладу фразеологічних виразів, але саме ситуація вирішує, яку стратегію обрати. Проте, можемо стверджувати, що чим більше дві культури та мови ідентичні одна одній, тим легшим стає процес перекладу фразеологічних виразів та навпаки.

Тому, при перекладі фразеологізмів з української на корейську мову та навпаки важливо враховувати не лише лінгвістичні аспекти, але й культурні особливості та контекст. Необхідно зберегти відтінки значень та відображення культурних реалій, щоб зберегти автентичність фразеологізмів у перекладі. Такий підхід допоможе зберегти унікальний характер та виразність культурних особливостей кожної мови.

1.3 Використання фразеологізмів у корейських казках: основні риси та функції

Фразеологізми в корейських казках відіграють значну роль у передачі культурних та національних особливостей. Однією з ключових рис використання фразеологізмів у корейських казках є їхнє багатство та різноманітність. Вони охоплюють широкий спектр тематик, від повсякденних ситуацій до міфологічних

образів. Фразеологізми в казках відображають глибинні традиції та уявлення корейців про світ, віддзеркалюючи їхні способи мислення та підходи до життя.

У контексті корейських казок, вони можуть виконувати кілька функцій:

Посилення виразності та емоційності розповіді. Фразеологізми допомагають створити яскраві образи та посилити емоційний вплив розповіді на слухача або читача. Можемо навести приклад з казки «**멀치 대왕의 꿈**», в основі якої лежить історія про короля анчоусів, якому приснився дивний сон, та спроби його тлумачення. Багато підданих спробували пояснити символічність цього сну, проте всі розповіді були хибними. Тому, у момент злості, емоції короля описують: «**화가 나서 눈이 뒤집힌 멀치 대왕이 가자미의 뺨을 사정없이 후렷어**» [33]. «Король анчоусів, втративши здоровий глузд, безжально вдарив камбалу по щоці». Фразеологізм «**눈이 뒤집히다**» дослівно перекладається – «закочуються очі». Пояснення цього фразеологізму доволі просте. Що станеться, якщо у нас закотяться очі? Ми не зможемо добре бачити та адекватно оцінювати ситуацію. Тому, «**눈이 뒤집히다**» означає пережити щось шокуєче і втратити здоровий глузд, що в цьому випадку надає казці більшої емоційності.

Навчальна функція. Багато фразеологізмів несуть у собі певні моральні висновки або життєві уроки, які легко запам'ятовуються завдяки їхній образності та емоційності.

Функція збереження культурної спадщини. Через фразеологізми передається культурний і історичний досвід поколінь, вони є своєрідним мостом між минулим та сучасністю. Тут можна навести приклад з казки «**삼년고개**», де батько захотів насварити хлопчика, який вигукував недоречні фрази. У цьому контексті пролунав фразеологізм «**꿀밤을 먹다**». «**꼬마의 아버지가 꿀밤을 먹이자 꼬마가 억울하다는**

듯 입을 빼죽거리며 말했어요» [38]. «Коли батько нагодував хлопчика медовими каштанами, хлопчик образився й говорив так, наче з ним повелися несправедливо». 꿀밤 – це коржики, які готуються шляхом мілкого подрібнення жолудів до стану муки. Для того, щоб приготувати такий пиріг, потрібно сильно стиснути кулак, щоб мука з'єдналась в кульки. Тому, «꿀밤을 먹다» означає щипати за голову, або простими словами – отримати прочухана.

Спосіб уніфікації розповіді. Фразеологізми допомагають створити певний ритм та стиль розповіді, що робить текст більш гармонійним та цілісним. У казці «비리데기 공주» відбуваються доволі сумні події, де на початку розповіді королева почувається розбитою через те, що була не в змозі народити спадкоємця, після народження шістьох доньок. Після народження сьомої дівчинки, батько не бажав бачити власну доньку, тому віддав наказ віддати її будь-куди. Тому в даному контексті вживається фразеологізм «가슴이 무너져 내리다». «왕비는 가슴이 무너져 내렸지만 명령을 따를 수밖에 없었지요» [37]. «Серце королеви було розбите, проте їй нічого не залишалось, як просто виконати наказ». 무너지다 зазвичай використовується зі словом 가슴 або 마음, що означає втратити відчуття душевного спокою, та відчувати відчай через якусь сумну ситуацію. Вживання цього фразеологізму задало стиль розповіді на початку, створивши їй більш сумного настрою.

Засіб ідентифікації та самовираження. Використання фразеологізмів може служити способом вираження національної ідентичності та особливостей мови. Розгляньмо приклад з казки «방귀쟁이 며느리». У цій казці з'являється фразеологізм «그림의 떡», коли свекор подорожуючи до лісу з невісткою стає

голодним та бачить високо на дереві грушу, до якої ніяк не може дотягнутись. «배는 키가 훌쩍 넘는 나무 꼭대기에 매달려 있어 그림의 떡이었죠» [36]. «Груша була недосяжною, висячи на верхівці дерева, яке було значно вище його зросту». «그림의 떡» дослівно перекладається як «картина рисового пирога». Цей фразеологізм використовується для позначення ситуації, коли незалежно від того, наскільки вам щось подобається, ви не можете це взяти або покористуватись [26]. Тобто на картині намальований рисовий пиріг, що означає щось, що можна побачити, але неможливо з'їсти в реальності. Вважається, що цей фразеологізм походить із Книги Вей, книги історії Китаю. Зокрема, з'являється вислів «Слава — це все одно, що робити рисовий пиріг, малюючи його на землі», а також «Ви не можете з'їсти рисовий пиріг, намальований на землі» [31].

Засіб створення комічних та іронічних ефектів. У деяких випадках фразеологізми можуть використовуватись для створення гумористичних або іронічних образів, додаючи розповіді легкості та грайливості. До прикладу, у казці «흥부와 놀부» перше речення казки: «옛날, 어느 마을에 닦은 데라고는 눈을 씻고 보려야 볼 수 없는 두 형제가 살고 있었어요» [41]. «Жили-були в селі два брати, схожості яких не можна було побачити, поки не протреш очі» Фразеологізм «눈을 씻고 보려야 볼 수 없다» (дослівно: «треба промити очі, щоб побачити»). Цей фразеологізм означає дивитися, зосередивши всю свою увагу. Однак, його також використовують коли навіть якщо людина намагається зосередитися і знайти щось, що їй потрібно, вона не може цього побачити або знайти. У цьому випадку, фразеологізм додається для надання комічного ефекту, щоб надати казці жартівливий тон.

Особливістю корейських фразеологізмів у казках може бути їх тісний зв'язок із традиційними культурними та релігійними віруваннями, історією та природним середовищем Кореї. Через це вони не тільки збагачують текст, але й сприяють кращому розумінню корейської культури та філософії.

1.4 Відображення культурних особливостей побуту корейців у традиційних казках за допомогою фразеологізмів

Фразеологізми у корейських казках можуть включати в себе порівняння, метафори та алегорії, які відображають національні особливості, звичаї, повір'я, етичні норми та цінності корейського суспільства. Вони можуть описувати повсякденне життя, родинні зв'язки, міжособистісні відносини, а також взаємодію з природним середовищем.

Використання фразеологізмів дозволяє зберегти унікальність і багатство корейської мови, а також сприяє глибшому розумінню культурних кодів та символів. Через казки ці словосполучення передають знання про традиційні обряди, їжу, одяг, а також соціальну ієрархію та ролі в суспільстві.

Фразеологізми, збережені у казках, можуть служити ключем до розуміння давніх культурних практик, які вже не є частиною повсякденного життя. Вони дають можливість зануритися в історичний контекст та відчувати колорит епохи, в якій були створені ці казки. Наведемо приклади.

У творі «**흥부와 놀부**» фігурує фразеологізм «**세상을 떠나다**» – покинути цей світ [41, 18]. Фразеологізм зі значенням «померти» містить у собі значення покинути світ і потрапити на небо. Також у казці «**바리데기 공주**» вживається фразеологізм «**숨을 거두다**» – зробити останній подих [37]. **숨** означає дихання. Тобто якщо хтось перестає дихати, це означає, що людина померла. Тому, «**숨을**

거두다» також означає померти. Уникнення прямого згадування смерті має відбиток на культурних традиціях, які покладаються на вірування, що пряме згадування смерті може привернути невдачу або викликати негативні емоції. Такий спосіб мовлення сприяє збереженню гармонії та спокою у суспільстві, допомагаючи уникнути неприємних емоційних реакцій. Також, використання евфемізмів та м'яких виразів є засобом вираження поваги до самої концепції смерті, яку сприймають як природну частину життя, але водночас як таємничу. Ці м'які вирази допомагають подолати страх перед смертю і знизити її емоційну вагу в мовленні.

У творі «*멀치 대왕의 꿈*» з'являється фразеологізм «*머리를 숙이다*» – схилити голову [33]. Вжито його було, коли піддані короля хотіли підлеститись до нього та виразити свою повагу. Цей фразеологізм може набувати значення вираження поваги до батьків, або до людей вищих за статусом. Походження цього виразу пов'язане з традиціями та етикетом у корейському суспільстві. У культурі Кореї надмірне підняття голови або прямий погляд у ситуаціях, таких як попросити вибачення або проявити покаяння, може сприйматися як нечемне або неввічливе. Тому, коли людина схиляє голову, це вважається жестом покаяння, вибачення або підтвердження своєї помилки. Цей вираз також може мати відношення до концепції демонстрації покори перед владою чи старшими особами, що є важливим елементом у корейській культурі та етикеті. Таким чином, «схилення голови» стало символічним жестом покаяння та вибачення в корейському суспільстві.

Наступним прикладом відображення культурних особливостей корейського народу є фразеологізм «*입에 풀칠하다*», який з'являється у вищезгаданій казці «*흥부와 놀부*» [41]. Дослівно цей фразеологізм перекладається як «прилипати до роту», але мова тут йдеться не про заклеювання роту, тобто спроби змусити когось мовчати. Контекст цього фразеологізму в тому, що раніше бідні люди не мали можливості їсти навіть ячмінь, не кажучи вже про рис. Тому, люди додавали багато

води до невеликої кількості пшеничного або рисового борошна, і варили таку суміш, щоб отримати кашу, яка за консистенцією була рідшою за звичайну кашу. Однак і цього не вистачало, щоб перестати відчувати голод, і ледве вистачало, щоб наповнити шлунок. Тому, цей фразеологізм означає, що немає що їсти, або ледь зводити кінці з кінцями.

«간에 기별도 안 가다» – фразеологізм, який з'являється в казці «피 많은 토끼와 호랑이». Дослівно він означає «енергія не доходить до печінки» [32]. Хоч і відомо, що коли людина вживає їжу, вона потрапляє в шлунок, у країнах Сходу, зокрема і в Кореї, печінка є місцем, яке перетворює їжу яку ми їмо, в енергію, яка необхідна організму. Отже, вислів означає, що людина не з'їла достатньо, щоб виробляти енергію в печінці.

Повернемося до казки «바리데기 공주», в якій з'являється вислів «눈이 등잔만 하다» – очі, завбільшки з лампу [37]. Тобто, коли очі людини розширюються від подиву чи страху, кажуть що в неї очі розміром з лампу. 등잔 – це старовинна корейська лампа, яку наповнювали олією та запалювали в ті дні, коли ще не було електроенергії. І, зазвичай, така лампа, якою користувалися вдома, була завбільшки з кулак.

У казці «반쪽이» бачимо вираз «깨가 쏟아지다» – насіння кунжуту осипається [34]. Коли кунжутне насіння дозріває, воно осипається, навіть якщо до нього злегка доторкнутись. Тому, у Кореї вважається дуже веселим, доторкнутись до нього та дивитись як воно падає додола. У цьому контексті, фразеологізм означає, що щось є дуже милим та веселим. Цей вислів досить часто вживають, коли говорять про подружню пару похилого віку, яка має міцне здоров'я.

Фразеологізм «발 벗고 나서다» – зняти взуття і йти вперед, у творі «백일홍», має наступне пояснення [35]. Дослівно ми можемо перекласти його як «зняти ноги і йти вперед», що не має в собі логічного пояснення, тому ми змінимо його на «зняти взуття». У давнину, коли люди в Кореї працювали на полях, наприклад садили той самий рис, вони знімали взуття і працювали босоніж. Якщо згадати спосіб життя людей у минулому, не дивно, що цей вираз вживається саме з дієсловом 나서다 – активно братись до роботи. Тому, коли людині доводиться взяти лідерство, або засукати рукава та приступити до роботи, ми можемо вживати цей фразеологізм.

«소가 된 게으름뱅이» має в собі вираз «닭똥 같은 눈물» – сльози, що схожі на куряче лайно [39]. Бувають моменти, коли густі сльози падають, а людина навіть не усвідомлює цього. Курячий кал злегка м'який та падає на землю. Припускається, що народ Кореї коли побачив курячий послід, подумав, що він нагадує форму сліз. Отже, коли очі наповнюються сльозам, а потім раптово падають, ми можемо це описати фразою – «닭똥 같은 눈물». У корейській мові велике значення приділяється емоційному забарвленню мовлення. Використання таких образних слів пов'язаних з лайном допомагає підкреслити емоційне забарвлення висловлювання і зробити його більш виразним.

Наведені нами приклади фразеологізмів у корейських казках показують, як мова відображає глибокі культурні особливості та соціальні цінності корейського народу. Через такі вислови можна зрозуміти багатий історичний контекст, традиції та вірування, які формували корейське суспільство. Вони допомагають побачити, як корейці висловлювали емоції, сприймали світ та взаємодіяли один з одним. Фразеологізми, які збереглися у казках, дозволяють сучасним читачам поринути у минуле, відчути колорит епохи та зрозуміти тонкощі мови, яка є носієм культурних кодів і символів. Вони є важливими не лише для збереження лінгвістичної

спадщини, але й для глибшого розуміння національної ідентичності та цінностей, що формують культурний фундамент корейського суспільства.

Висновки до першого розділу

Фразеологізми є стійкими, неподільними мовними конструкціями, що мають фіксовану форму та значення. Вони є результатом культурного та історичного розвитку, відображають особливості менталітету та життєвого досвіду народу чи спільноти. За семантичним принципом, виділяють три групи фразеологізмів: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення. Основними рисами фразеологізмів є їхня стійкість, неподільність, метафоричність, універсальне використання в різних функціональних стилях та еволюція значень під впливом соціокультурних змін. Основні три групи походжень фразеологізмів – питома корейські, ФО китайського походження та запозичені фразеологізми. За значення ФО бувають: неформальні, сленг, вульгарні та зневажливі. Використання фразеологізмів відображає культурні особливості та цінності певної спільноти, розкриваючи її історичний та повсякденний досвід через мову.

Фразеологізми виконують номінативну, когнітивну, прагматичну та стилістичну функції, допомагаючи ефективно впливати на адресата з метою досягнення комунікативних цілей і сприяючи кращому взаєморозумінню між співрозмовниками.

Переклад фразеологізмів – складний процес, що вимагає врахування лінгвістичних та культурних аспектів. При перекладі фразеологізмів важливо знайти точні еквіваленти між мовою оригіналу та мовою перекладу. На думку Бейкер, ефективні стратегії адаптації фразеологізмів включають знаходження еквівалентів зі схожим значенням і формою; використання фразеологізмів зі схожим значенням, але різної форми; переклад фразеологізмів шляхом перефразування; опущення фразеологізму. Різноманітність цих підходів свідчить

про необхідність індивідуального підходу до кожного випадку, з урахуванням соціолінгвістичних та культурних контекстів. Важливо зберігати відтінки і оригінальність фразеологізмів у процесі перекладу, щоб відтворити культурні особливості кожної мови точно й ефективно.

У корейських казках фразеологізми відіграють ключову роль у передачі культурних та національних особливостей. Вони охоплюють широкий спектр тематик від повсякденних ситуацій до міфологічних образів. У контексті казок, вони виконують наступні функції: посилення виразності та емоційності розповіді, навчальну функцію через моральні висновки, також зберігають культурну спадщину через передачу історичного досвіду, є засобом уніфікації розповіді, сприяють ідентифікації та самовираженню, а також використовуються для створення комічних та іронічних ефектів, що спільно формують унікальний та багатогранний характер корейської казкової традиції, допомагаючи краще зрозуміти корейську культуру та філософію.

Фразеологізми у корейських казках можуть включати різноманітні художні засоби такі, як порівняння, алегорії, метафори, таким чином відображаючи особливості, звичаї, повір'я, етичні норми та цінності корейського суспільства. Використання фразеологізмів дозволяє зберегти унікальність і багатство корейської мови, а також сприяє глибшому розумінню культурних кодів та символів. Фразеологізми дають можливість зануритися в історичний контекст та відчувати колорит епохи, в якій були створені ці казки.

РОЗДІЛ 2. ПЕРЕКЛАД ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ КОРЕЙСЬКИХ КАЗОК УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

2.1. Вибір стратегій перекладу фразеологізмів

Переклад фразеологізмів з корейських казок на українську мову вимагає обережного підходу через специфічний характер цих виразів. Основна мета перекладу полягає в збереженні сенсу, стилю та емоційного забарвлення оригіналу. Важливо враховувати культурні та історичні контексти, щоб передати українському читачеві ту саму атмосферу, яка передається через фразеологізми в корейських казках.

Як зазначалося у першому розділі, існує 4 стратегії адаптації фразеологізмів: використання фразеологізмів подібного значення та форми; використання фразеологізмів подібного значення, але різної форми; перекладування; опущення. Розгляньмо кожну з них на прикладах з казок.

1. Використання фразеологізмів подібного значення та форми.

Спершу, розглянемо казку «**멸치 대왕의 꿈**», в якій ми зустрічаємо фразеологізм «**허리를 잡다**» у контексті речення: «**새우는 허리를 잡고 웃어 대다가 그만 등이 꼬부라져 버렸대요**» [33]. Значення цього вислову доволі просте – коли ми не можемо стримати сміху, та починаємо реготати, у нас від сміху починає боліти живіт, за який ми і хапаємося. Українською мовою ми можемо адаптувати його як «аж братися в боки», або «аж братися за живіт». Значення і форма тоді залишаться абсолютно ідентичними. Тому, отримуємо наступний переклад: «Креветка аж бралась за боки від сміху так сильно, що потім її спина аж скривилася» [24].

Коли в історії «**삼년고개**» дідусю довелося переходити небезпечний перевал, бачимо речення: «**할아버지는 삼년고개 앞에서 크게 숨을 들이켰어요. 그리고**

살얼음을 밟듯이 조심조심 걸었어요» [38]. «살얼음을 밟듯이» має ідентичне значення що і в українській мові – «ступати на тонкий лід», тобто ризикувати або увійти у складну або небезпечну ситуацію, діяти без обачливості або з усвідомленням ризиків. Цей вираз вказує на те, що людина робить щось або вступає у певну обстановку, де можуть бути неприємні наслідки чи небезпека, схожа на те, як будь-хто, хто ходить по тонкому льоду, може провалитися або потрапити у небезпеку. Тому, у кінцевому результаті маємо наступний переклад: «Дідусь глибоко зітхнув перед перевалом Самньон. Та й пішов дуже обережно, наче ступав на тонкий лід».

Варто розглянути ФО з твору «반쪽이» – «눈 하나 깜짝 안 하다». «하지만 반쪽이는 눈 하나 깜짝 않고 '공' 하고 칩냉쿨을 꿰어 버리더니 굴속에 살고 있던 호랑이들을 모두 때려잡았지요». Зустрічаємо його в ситуації, коли брати Банджангі кинули його до лігва тигра, зв'язавши його руки лозою [34]. В українській мові існує фразеологізм «і оком не моргнути», що має значення не поворухнутись, завмерти, або не звертати ніякої уваги на що-небудь, що ідеально нам підходить у цій ситуації. Перекладемо речення наступним чином: «Однак, і оком не моргнувши, Банджангі, застогнавши, відрізав виноградну лозу і вбив усіх тигрів, що жили в печері». Як бачимо, прямий переклад фразеологізму вдало підійшов у цьому випадку.

Далі зустрічаємо вислів «가슴이 내려앉다» у казці «백일홍», а саме в реченні: «그런데 배는 붉은 돛을 달고 있었어요. 처녀는 가슴이 덜컥 내려앉았어요» [35]. Дівчина чекала на повернення юнака, який пішов боротись з чудовиськом. Умова була така, що якщо хлопець повертається з перемогою – вітрила будуть білого кольору, якщо ні – червоного кольору. Попри надії дівчини, корабель повернувся з

червоними вітрилами. «가슴이 내려앉다» – завмерти від раптового переляку, тривоги і т.д. Прямий переклад фразеологізму – серце впало, вислів який існує і в українській мові. Тому, адаптація поданого речення буде мати наступний вигляд: «Але на кораблі були червоні вітрила, та у дівчини впало серце».

У казці «바리데기 공주» фігурує фразеологізм «귀를 의심하다». «왕비는 자신의 귀를 의심했어요. 버려진 공주가 살아 있다니 믿을 수가 없었거든요» [37]. Королева за наказом свого чоловіка-короля була змушена послати свою наймолодшу доньку в нефритовій скриньці по річці, або позбавитись її іншим способом. Але згодом мати-королева дізналась про те, що її донька досі жива. «귀를 의심하다» дослівно перекладається – не вірити своїм вухам, і цей вислів фігурує також в українській мові маючи фразеологічне значення. Тому, залишаємо прямий переклад, та отримуємо речення: «Королева не повірила своїм вухам. Вона не могла повірити, що покинута принцеса жива» [20].

2. Використання фразеологізму подібного значення, але різної форми.

У казці «흥부와 놀부» зустрічається вираз «손발이 닳도록 빌다» – молитись, допоки руки й ноги не втомляться, у значенні відчайдушно молитись про прощення помилок [41]. В українській мові можна адаптувати цей вираз як благати/молити прощення. Форма фразеологізму в українській мові дещо відрізняється від оригіналу, проте значення залишається ідентичне.

Далі, у цій самій історії, коли трапилась біда з сім'єю ластівок: на них напала змія, з'являється речення: «흥부는 숨 돌릴 사이도 없이 기다란 장대를 찾아 휘휘 휘돌렸어요» [41]. Тут «숨 돌릴 사이도 없이» набуває значення не встигнути перевести подих, тобто дуже швидко почати діяти. У цьому контексті ми можемо

перекласти це речення: «Хинбу, за якусь коротку мить, знайшов довгу палицю та розмахнувся нею» [18]. Ми залишили те саме значення, проте знайшли відповідник в українській мові, дещо інший за формою.

Поширений вислів у корейській культурі «보는 눈이 있다», що згадується у творі «삼년고개», у перекладі означає мати хорошу здатність бачити і оцінювати речі. Коли дідусь ходив по сільському ринку та обирав курча, він придивився собі пухкого курча, та запитав скільки він коштує. Продавець у відповідь на це мовив: «보는 눈이 있으시네. 그 병아리가 제일 튼튼한 놈이라 십전은 받아야 하는데 일곱전만 주십시오» [38]. Щоб адаптувати цей фразеологізм, ми пропонуємо використати варіант «мати пристріляне око», або ж «мати гостре око», які є майже ідентичними за значенням, та отримаємо переклад: «У вас пристріляне око. Це курча найсильніше, воно коштує десять монет, але можете мені дати за нього лише сім».

Далі, ми можемо зустріти речення: «예끼 이 사람! 누구에게 바가지를 씌우려고! 내가 아까 여섯 전에 파는 것을 봤는데». Тут варто розглянути фразеологізм «바가지를 씌우다», що означає змусити когось купити щось дорожче, ніж воно є насправді, і зазнати збитків. Український відповідник можемо підібрати – «обдерти як липку», і тому, вийде такий переклад: «Шановний! Кого ти намагаєшся обдерти як липку? Я бачив на продаж цю курку шість років тому!»

У казці «백일홍», коли в сюжеті селяни зібрали дівчат і тягнули жереб, ким пожертвувати, адже на їхнє приморське містечко напало триголове чудовисько лунає речення: «늙은 아버지를 모시고 사는 처녀가 새파랗게 질려서 털썩 주저앉았어요» [35]. «새파랗게 질리다» означає, що обличчя людини змінюється

через те, що вона дуже здивована або налякана. А коли людина налякана, її обличчя біліє, а губи синіють без. Відповідник-фразеологізм українською мовою в цьому випадку – «побіліти», а отже, переклад буде звучати: «Дівчина, яка жила зі старим батьком, зблідла і осіла». Переклад не дослівний, проте атмосфера залишилась та сама.

Трішки згодом, коли один юнак майже поборов триголового чудовиська до нього підійшла сором'язлива дівчина та сказала: «아직 이무기가 완전히 사라진 것은 아닙니다. 제가 바다로 나가 이무기를 뿌리 뽑고 오겠습니다» [35]. «뿌리 뽑다» означає видалити джерело зростання. Простіше кажучи, це означає його повне усунення або ліквідацію. Українською мовою ми скажемо «викорінити», тому адаптуємо цей вираз як: «Чудовисько ще не повністю зникло. Я піду до моря та викоріню цю нечисть».

Звернімо увагу на фразеологізм «눈앞이 캄캄하다» з твору «바리데기 공주». Зустрічаємо ми його в ситуації, коли наймолодша донька короля шукала шлях, як врятувати свого батька, проте виявилось, що все було марно, та король-батько помер. «하지만 오구 대왕은 이미 숨을 거둔 후였지요. 바리데기는 눈앞이 캄캄했어요» [37]. «눈앞이 캄캄하다» вживається в ситуаціях, коли щось раптово трапляється, і людина не знає що робити, а в голові порожньо. Фразеологізм, який має ідентичне значення в українській мові знайти доволі тяжко, тому ми пропонуємо використати в цьому випадку ФО «не вірити своїм вухам». Хоч український відповідник має трішки інший відтінок, загальний стиль та настрої оповіді ми залишаємо незмінними. «Але король вже помер. Барідегі не могла повірити своїм вухам» [20].

3. Перефразування

Фразеологізм «눈 밖에나다» у казці «멸치 대왕의 꿈» означає втратити довіру, або бути витісненим з центру уваги. Вживається він у наступному контексті: «잘못했다가는 멸치 대왕 눈 밖에 날 게 뻔하니까요» [33]. В українській мові доволі складно знайти доречний відповідник, який би був загальновідомий для всієї аудиторії, тому ми пропонуємо перефразувати цей вислів, не використовуючи фразеологізм. «Якщо ви не зможете добре виконати завдання, ви втратите довіру короля анчоусів» [24].

У казці «방귀재이 며느리» ми зустрічаємо фразеологізм «귀에 못이 박히다». Вживається він у реченні такого формату: «친정어머니께서 시부모님 앞에서는 절대 방귀를 끼면 안 된다고 귀에 못이 박히도록 말씀하셨습니다» [36]. Цей вислів означає чути або говорити одне і те саме знову й знову. Загальноновживаний аналог цьому виразу не існує в українській мові, тому в такому випадку краще перекласти подане речення: «Мама постійно нагадувала мені, щоб я ніколи не пукала перед свекром» [21].

У «삼년고개» бачимо речення: «그런데 그만 간발의 차이로 배를 놓쳐 버렸지 뭐예요. 강을 건너지 못하면 먼 길을 돌아 삼년고개를 넘어야 하는데 어쩌면 좋아요» [38]. «간발의 차이» означає трохи, ледь, тобто якусь різницю, досить малу, щоб поміститися в одну волосину. Українською мовою ми зазвичай не використовуємо фразеологізми для позначення таких висловів, тому, пропонуємо такий переклад, шляхом перефразування: «Але дідусь трохи розминувся з човном. Якщо не зможеш перетнути річку, доведеться піти довгим шляхом назад і перетнути перевал Самньон».

Також, сюди можна додати фразеологізм з казки «**피 많은 토끼와 호랑이**» – «**숨넘어가는 소리**». Вжито його було в наступному контексті: «**토끼가 앞발로 얼굴을 가린 채 숨넘어가는 소리를 했어요**» [32]. Цей фразеологізм означає задихатись, або видавати звуки задишки. Ми не зможемо знайти коректний відповідник у нашій цільовій мові, тому, пропонуємо залишити прямий переклад, та уникнути використання фразеологізму, а саме: «Кролик закрив мордочку передніми лапками і захекався» [22].

Погляньмо далі на цю казку. «**목이 빠지게 기다리다**» з'являється через певний час у реченні: «**호랑이는 토끼가 돌아오기를 목이 빠지게 기다렸지요**» [32]. Фразеологізм має значення відчайдушно щось чекати. Тут також не існує доречного відповідника для адаптації, через що доцільніше перекласти речення: «Тигр відчайдушно чекав, коли повернеться кролик» [22].

4. Опущення

Тут розглянемо два фразеологізми з казки «**방귀재이 며느리**» – «**목이 타다**» та «**군침을 삼키다**». Початкове значення «**목이 타다**» – пересохнути в горлі від хвилювань, або ж якщо говорити про український відповідник – клубок у горлі стоїть. Значення «**군침을 삼키다**» – бути таким голодним, що аж слина тече. Проте, розгляньмо речення яке зустрічається в історії. «**마침 목이 타던 시아버지가 군침을 삼키며 배나무를 올라다봤어요**» [36]. Дослівно можемо перекласти його: «Свекор, в якого стояв клубок у горлі, та в якого аж слинка текла, подивився на грушу» [21]. У цій ситуації ми радимо опустити фразеологізм «**목이 타다**», та залишити варіант: «Свекор, ковтнув слину і подивився на грушу». У цій ситуації «**목이 타다**» має

значення відчувати спрагу або голод, що аж горло здавлює, але і вираз «аж слинка тече» буде мати той самий відтінок, тому доречніше залишити лише один вислів, та не створювати тавтології.

Також, можна навести приклад з казки «반쪽이». Коли два брати хотіли наробити шкоди, пролунало речення: «형들은 머리를 맞대고 생각한 끝에 반쪽이를 커다란 나무에 꽂꽂 묶어 두었어요» [34]. Фразеологізм, який присутній у реченні – «머리를 맞대다», що має значення зіткнутися один з одним головами, щоб обговорити або вирішити щось. В українській мові відповідника даному виразу немає, а також у реченні є ще одне слово, яке означає думати – «생각하다», тому ми пропонуємо опустити фразеологізм, та залишити переклад як «Добре подумавши, брати міцно прив'язали Банджогі до великого дерева».

Отже, можемо зробити висновок, що при перекладі корейських фразеологізмів українською мовою найчастіше використовується стратегія використання фразеологізму подібного значення, але різної форми. В українській мові достатньо багато фразеологізмів, значеннями яких можна передати початковий сенс, який було закладено в корейських ФО. Рідше – використання фразеологізмів подібного значення та форми та перефразування. Стратегія опущення теж може застосовуватись у певних випадках, проте, таких ситуацій, як бачимо, не так багато, порівнюючи з іншими стратегіями.

2.2 Вплив культурних особливостей на переклад корейських фразеологізмів українською мовою

Вплив культурних особливостей на переклад корейських фразеологізмів українською мовою може бути значною проблемою через різницю у культурних

контекстах і сприйнятті. Кожна з культур має унікальні вирази, які ґрунтуються на історії, традиціях та цінностях. При перекладі корейських фразеологізмів до української мови важливо враховувати специфічність кожної культури, щоб передати не лише зміст, а й відтінки значення. Проілюструємо на прикладах.

У казці «삼년고개» лунає фразеологізм, який ми згадували раніше – «꿀밤을 먹다». 꿀밤 – це коржики, які готуються шляхом мілкового подрібнення жолудів до стану муки, але для того, щоб приготувати такі коржики, потрібно сильно стиснути кулак, щоб мука сформувалась у кульки. Тому, він означає щипати за голову, або простими словами – давати прочухана. Через те, що в Україні таких коржиків не існує, ми не можемо використати тут стратегію використання фразеологізму подібного значення та форми. Щоб вдало адаптувати такий вислів, можемо використати фразеологізм «давати на горіхи», який буде більш зрозумілим по значенню для українського читача. У контексті казки, ми бачимо фразеологізм в поданій ситуації: «꼬마의 아버지가 꿀밤을 먹이자 꼬마가 억울하다는 듯 입을 삐죽거리며 말했어요» [38]. Дитина на думку батька почала верзти нісенітниці щодо долі дідуся, якому залишилось жити три роки. Переклавши це як «Батько надавав хлопцю на горіхи, а хлопчик дувся й говорив, що це несправедливо», ми залишили початкове значення фразеологізму, яке хотіли донести до читача, та адаптували його на український лад.

Також, варто розглянути поширений у корейській мові фразеологізм «그림의 떡», з казки «방귀쟁이 며느리». Значення фразеологізму наступне: воно означає малюнок рисового пирога. Проте, хай як би нам цей пиріг подобався, і ми хотіли його з'їсти, він є лише намальованою картинкою. Тому, він має значення чогось, що є недосяжним для нас. У творі ми зустрічаємо цей вислів у реченні: «배는 키가

홀쩍 넘는 나무 꼭대기에 매달려 있어 그림의 떡이었죠» [36]. Щоби правильно адаптувати це речення, аби воно було зрозумілим для українського читача, нам варто скористатись стратегією перефразування, та замінити фразеологізм звичайним словом. У результаті отримаємо: «Груша була такою привабливою і недосяжною, звисаючи з верхівки дерева, яке було значно вище росту свекра» [21].

Далі культурно не зрозумілим для українців буде фразеологізм «발 벗고 나서다», який з'являється у творі «백일홍». Розгляньмо приклад його вживання: «젊은 청년은 분개하며 자기 일이라도 되는 듯 발 벗고 나섰어요» [35]. Дослівний переклад вислову – «зняти ноги і йти вперед», але це не передає його початкового сенсу. У минулому люди знімали взуття і працювали босоніж, саджаючи рис та виконуючи інші польові роботи. Тож цей вираз можна використовувати, коли людина повинна проявити ініціативу або взятися до роботи. Перекласти цей фразеологізм ми можемо виразом – «засукати рукава і стати до праці», і отримаємо наступний переклад: «Молодий чоловік обурився і, засукавши рукави, взявся до діла так, ніби це його особиста справа».

Також культурно незрозумілим для українського читача є фразеологізм з казки «소가 된 게름뱅이». «닭똥 같은 눈물» – сльози, що схожі на куряче лайно [39]. У корейській культурі багато речей пов'язані з темою туалету, зокрема лайна. У корейському суспільстві на відміну від українського такі теми не є табуованими, тому, тема туалету доволі часто може зустрічатись у корейському мовленні, зокрема і в фразеологізмах. У цьому випадку, фразеологізм можна використовувати в ситуаціях, коли очі наповнюються сльозами, а потім раптово починають рясно падати. Сенс виразу полягає в тому, що такі рясні сльози схожі за формою на куряче лайно. Український читач, натрапивши на дослівно перекладений фразеологізм буде здивованим та не зрозуміє початкового значення закладеного в ньому.

Замінивши його на український відповідник – «лити крокодилячі сльози» вираз залишить у собі той самий сенс, що був у корейському варіанті казки, та буде більш зрозумілим для читача. У казці головний герой Долсве був дуже лінивим сином, який нічого не робив, тому, прийшовши одного разу на ринок, дідусь перетворив його на корову і продав його на ферму. Працюючи на фермі, лунає наступне: «돌쇠는 게으름만 피웠던 지난날을 후회하며 닭똥 같은 눈물을 똑똑 흘렸어요» [39].

Узагальнюючи, що було сказано про фразеологізм, ми можемо перекласти подане речення: «Долсве лив крокодилячі сльози, шкодуючи про дні, коли він лінувався» [17].

Продовжуючи тему туалету, маємо наступний фразеологізм – «똥구멍이 찢어지다». Дослівно фразеологізм перекладається як «рвана срака», що вже доволі дивно для українського читача, проте є пояснення цьому вислову, чому він існує саме в такій формі. Раніше коли людям у Кореї не було чого їсти, вони не могли ані добре харчуватись, ані запасатись їжею. Рис було важко дістати, тому люди варили кору дерев та коріння трав, щоб хоч щось поїсти. Тому, це робило відходи їхньої життєдіяльності такими твердими, що розривали сідниці, коли ті випорожнювались. Таким чином, «똥구멍이 찢어지다» стало метафорою життя в бідності. Цей фразеологізм було вжито в казці «어리석은 도깨비» на самому початку розповіді. «옛날 옛날에 똥구멍이 찢어지게 가난한 농부가 살고 있었어요» [40]. І цим створюється настрій історії. Щоб залишити такий настрій можемо використати фразеологізм «бідний, як церковна миша». Тому, отримаємо наступний переклад: «Давним-давно жив фермер, який був бідний, як церковна миша» [14].

Трішки згодом з'являється ще один фразеологізм, який також може бути незрозумілим для українського суспільства – «웬 떡이냐». Використовується він у

ситуації, коли фермер обдурив гобліна, сказавши, що якби на його полі з'явився гній, то це було б великою проблемою. Гоблін, який хотів завдати клопоту фермеру так і зробив. Проте це саме те, чого фермер хотів, аби не витратити час на землеробство. Тоді лунає наступне: «가득이나 농사지을 손이 모자라는데 발한가득 소똥 거름이 뿌려져 있으니 이게 웬 떡이냐 싶었지요» [40]. Тут також присутній ще один фразеологізм – «손이 모자라다», але його простіше перекласти українською мовою. Він означає, що є багато роботи, а робочої сили немає. Український відповідник для такого – не вистачає рук. Тепер розгляньмо «웬 떡이냐». Раніше тток їли під час сезонних свят, або просто під час будь-яких свят, незалежно від економічного становища людини. Тому, цей вислів вживається, коли людина стикається з якоюсь несподіваною удачею чи несподіваним прибутком. Перекладене речення буде мати наступний вигляд: «У фермера вже не вистачало рук, щоб займатися землеробством, але побачивши коров'ячий гній, розсипаний по всьому полю, він подумав, чи це не щастя?» [14].

Тому, значний вплив на переклад корейських фразеологізмів українською мовою мають особливості культури. Результати дослідження показують, що для досягнення точного та повного перекладу необхідно враховувати не лише лінгвістичні аспекти, а й культурний контекст.

2.3 Основні труднощі, що виникають під час перекладу фразеологізмів з корейської мови.

У процесі перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську виникає багато труднощів, які потребують ретельного аналізу та розуміння не лише мовної структури, а й культурного контексту. Ці труднощі можуть

виникати з різних причин, наприклад, через різницю в словниковому запасі, відсутність еквівалентних слів у цільовій мові або навіть нюанси вираження, які важко передати без втрати сенсу.

Вчені вважають, що труднощі щодо перекладу фразеологізмів є подвійними:

- 1) Як дізнатися, що ми маємо справу з фразеологізмом у реченні?
- 2) Які є перешкоди для перекладу таких виразів?

Розглядаючи це питання, Мона Бейкер говорить: «Основні проблеми, які створюють фразеологічні вирази при перекладі, стосуються двох основних сфер: здатність розпізнавати та правильно тлумачити ФО; і труднощі, пов'язані з передачею різних аспектів значення, які фразеологізми передають цільовою мовою» [1, с. 66].

При перекладі фразеологізмів виникає два види труднощів:

1. Труднощі в процесі тлумачення фразеологізмів.

Складність, з якою стикаються перекладачі, полягає в тому, що вони повинні знати, чи вони мають справу з фразеологічним виразом у певному контексті чи ні. Іноді розпізнати фразеологізм непросто завдання. Для такого явища є деякі соціолінгвістичні та семантичні причини, окрім культурних.

Наприклад, у казці «*멀치 대왕의 꿈*», трапляється вираз «*머리를 숙이다*» – схилити голову. Такий вираз ми можемо використовувати і в прямому і в переносному значенні. Проте, розглянемо контекст, в якому він вживається. «*그때, 아부 잘하는 망둥이가 대뜸 머리를 숙여 큰절을 올렸어요*» [33]. Перекласти ми це речення можемо: «У той час бичок, який умів підлещуватися, раптом схилив голову й глибоко вклонився» [24]. Хоч цей вислів і означає буквально «схилити голову», проте в контексті воно набуває значення «проявляти покору/ повагу». Тому, варто враховувати контекст, в якому схожі вислови вживаються.

Бейкер розглядаючи це питання, визначає різні типи ФО і вважає, що деякі з цих фразеологізмів «легше розпізнати, ніж інші», і наводить три групи:

- вислови, які порушують умови дійсності. Наприклад, у корейській мові існує фразеологізм «하늘이 노랗다», що дослівно означає «жовте небо», хоча його непряме значення – «відчувати шок або паніку, почувши погані новини»,

- фразеологізми, які схожі на порівняння. У корейській мові такі вислови найчастіше пов'язані з словами «같다» або «처럼». Наприклад, «마음이 굴뚝같다» (дослівно: «серце як димар»), що має значення «сильно щось хотіти», або «늑대처럼 영큼하다» – «злий як вовк»;

- фразеологізми, які здаються неправильно сформованими, оскільки вони не відповідають граматичним правилам мови. Наприклад, «한눈팔다» – «продати одне око», що означає «відволіктись/не могли зосередитись на чомусь». Загалом вигляд фразеологізму є граматично правильним, проте здається неправильно сформульованим, адже такий вислів може мати і вигляд «한 눈을 팔다».

2. Труднощі в процесі перекладу фразеологізмів.

Після правильної інтерпретації фразеологічного виразу настав час перекласти його та знайти ефективний еквівалент українською мовою.

Тепер звернімося до класифікації труднощів, висловленої Моною Бейкер, за допомогою якої вона класифікує основні проблеми, пов'язані з перекладом фразеологізмів, на три підкатегорії:

1. Фразеологізм може не мати еквівалента в цільовій мові [1, с. 68]. Також вважається, що різні мови бачать світ по-різному. Це означає, що хоч мова може виражати конкретне значення за допомогою одного слова, інша мова може виражати його за допомогою інших мовних засобів. Це відбувається здебільшого у випадку культурно-специфічних фразеологізмів, чи то окремі слова з визначеним

атрибутивним значенням, чи ФО з непрямими значеннями. Наприклад, розглянемо фразеологізм «눈 밖에 나다», що зустрічається в казці «멀치 대왕의 꿈» [33]. Вислів означає втратити довіру, або бути витісненим з центру уваги. В українській мові досить важко підібрати відповідний фразеологізм, відомий широкому загалу, тому ми пропонуємо трактувати цей вислів без використання фразеологізму, а використовувати переклад «втратити довіру».

2. Фразеологізм може мати подібний відповідник у цільовій мові, але контекст його використання може бути іншим. Наприклад, фразеологізм «눈앞이 캄캄하다» з твору «바리데기 공주». Вживається він у ситуаціях коли щось раптово трапляється, і людина не знає що робити. Зустрічається цей вислів у ситуації, коли наймолодша донька короля шукала шлях, як врятувати свого батька, проте виявилось що все було марно, та король-батько помер. «하지만 오구 대왕은 이미 숨을 거둔 후였지요. 바리데기는 눈앞이 캄캄했어요» [37]. Фразеологізм, який має ідентичне значення в українській мові знайти доволі тяжко, тому в цьому випадку можна використати фразеологізм «не вірити своїм вухам». Хоч український відповідник має трішки інший відтінок, проте загальний стиль та настрій оповіді залишаться незмінними. «Але король вже помер. Барідегі не могла повірити своїм вухам» [20].

3. Фразеологізм може бути використаний у вихідному тексті як у прямому, так і в переносному значеннях одночасно. Наприклад, фразеологізм «허리를 잡다» з твору «멀치 대왕의 꿈». Прямий переклад вислову – «хапатись за живіт», переносний – «дуже сильно сміятись». Використовувати його ми можемо і так і так, важливо лише з'ясувати контекст. У казці ми зустрічаємо таке речення: «새우는

허리를 잡고 웃어 대다가 그만 등이 꼬부라져 버렸대요» [33]. Перекласти це речення ми можемо і в прямому і в фразеологічному значенні. «Креветка схопилась за живіт і сміялася, так, що її спина зігнулась», або «Креветка від сміху аж взялась за живіт, так, що її спина зігнулась» [24].

Переклад — це вимогливе мистецтво. Фразеологізм більше, ніж будь-яка інша властивість мови, вимагає, щоб перекладач був не тільки точним, але й надзвичайно чутливим до риторичних нюансів мови [1, с. 71].

Насправді процес перекладу фразеологічного виразу складніший, ніж процес його тлумачення. Оскільки значення фразеологізмів не можна з'ясувати з окремих слів, з яких вони складаються, то з тієї ж причини ми не можемо відтворити те саме значення, просто буквально переклавши вираз. У випадку фразеологізмів, пов'язаних з культурою, складність виникає через проблему пошуку адекватних еквівалентів цільової мови для термінів, що передають чутливі культурні поняття у мові оригіналу в результаті того факту, що дві мови мають різні підсистеми значень і культурні розбіжності.

Висновки до другого розділу

Правильний та доречний переклад фразеологізмів вимагає від перекладача знань культури та історії обох країн, а також розуміння стратегій їх адаптації. Існує 4 види стратегій перекладу фразеологізмів: використання фразеологізмів подібного значення та форми; використання фразеологізмів подібного значення, але різної форми; перефразування та опущення. Стратегія використання ФО подібного значення та форми є досить вдалою у випадку перекладу фразеологізмів з корейської мови українською, і частотність її використання є високою, проте не у всіх випадках ми можемо таку стратегію використати. Спосіб перекладу

фразеологізмів шляхом використання ФО подібного значення, але різної форми є чи не найвдалішим рішенням для перекладача, адже майже в усіх випадках ми можемо перекласти фразеологізм у казці за допомогою сталого виразу в українській мові, зберігши сенс, який в нього закладений, проте не зберігши початкову форму. Також вдалим рішенням при адаптації фразеологізмів у казках є перефразування – опущення фразеологізму, та його заміна іншими мовними конструкціями. Як ми виявили, у казках не в усіх випадках ми можемо підібрати фразеологізм українською мовою, який буде точно передавати початково закладене значення. Також існують ситуації, коли адаптація вислову саме фразеологізмом не є доречною в певних контекстах, тому ми часто звертались і до цієї стратегії. Найменш підходящим для нас виявилось опущення фразеологізму, адже і корейська і українська мови є сильно емоційно-забарвленими, тому при опущенні фразеологізму втрачатиметься настрій історії, ритм, та загальний сенс, вкладений у вислів. Проте, ми виявили, що і таким методом можна користуватись, при підходящому контексті, проте частотність такого використання значно менша порівняно з іншими.

При перекладі фразеологізмів важливо враховувати культурний контекст. Безліч фразеологізмів несуть у собі не лише лінгвістичне значення, а й глибоко укорінений культурний код, що відображає історію, традиції, вірування та менталітет корейського народу, який може бути незрозумілим для людей іншої національності. Ми виявили, що важливо підібрати правильний аналог для українського читача, щоб казки були читабельними та легко зрозумілими. Перекладач повинен бути в змозі зберегти не лише смислове навантаження фразеологізму, а й передати його культурну специфіку та колорит українському читачеві. Відтак, важливо не лише знати українську та корейську мови, але й розуміти контекст, в якому виникає кожен фразеологізм, його історичні корені та використання в повсякденному житті корейського народу.

У процесі адаптації фразеологізмів, виникає ряд труднощів, які пов'язані з здатністю розпізнавати та правильно тлумачити фразеологізм та труднощі, пов'язані з передачею різних аспектів значення, які фразеологізм передає цільовою мовою. Перш за все з'являються труднощі з виявленням самого ФО в контексті, який нам потрібно адаптувати. Існує три категорії фразеологізмів, які виявити найлегше: вислови, які порушують умови дійсності, фразеологізми, які схожі на порівняння, фразеологізми, які здаються неправильно сформованими, оскільки вони не відповідають граматичним правилам мови. Наступна складність, яка може виникнути пов'язана з доречною адаптацією. Мона Бейкер класифікує такі труднощі у 3 підкатегорії: фразеологізм може не мати еквівалента в цільовій мові; фразеологізм може мати подібний відповідник у цільовій мові, але контекст його використання може бути іншим; фразеологізм може бути використаний у вихідному тексті як у прямому, так і в переносному значеннях одночасно. У випадку перекладу фразеологізмів у казках, які часто пов'язані з культурою, основна складність виникає через проблему пошуку адекватних еквівалентів цільової мови для термінів, що передають чутливі культурні поняття в мові оригіналу, тому ми найчастіше стикалися з проблемою правильного підбору фразеологізму, аби контекст його використання був ідентичним як у початковому тексті. Тому, вважається, що процес перекладу фразеологізмів є набагато складнішим аніж процес їх тлумачення.

ВИСНОВКИ

Ми з'ясували, що фразеологізм – це стійке сполучення слів, яке не виникає в процесі мовлення, а відтворюється у вигляді цілісної конструкції. Основними їхніми рисами є стійкість, неподільність, метафоричність, використання в різних функціональних стилях та еволюція значень з плином часу. Фразеологізми виникають внаслідок культурного та історичного розвитку, та відображають особливості менталітету народу, який їх використовує. У нашому дослідженні ми проаналізували праці корейських мовознавців та з'ясували три групи походжень корейських фразеологізмів: питома корейські, ФО китайського походження та запозичені фразеологізми. Також ми розібрали класифікацію фразеологізмів за значенням: формальні, сленг, вульгарні та зневажливі. Фразеологізми виконують різноманітні функції в мовному використанні: номінативну, з якою також тісно пов'язана когнітивна, прагматичну, стилістичну а також комунікативну функцію.

Ми проаналізували особливості перекладу фразеологізмів, визначили важливість врахування лінгвістичних та культурних аспектів, та з'ясували чотири основних стратегії адаптації фразеологізмів:

1. Знаходження еквівалентів зі схожим значенням і формою.
2. Використання фразеологізму зі схожим значенням, але різної форми.
3. Переклад шляхом перефразування.
4. Опущення фразеологізму.

У казках фразеологізми виконують такі функції: підсилюють виразність і емоційність оповіді, виконують виховну функцію через моральні висновки, зберігають культурну спадщину шляхом передачі історичного досвіду, служать засобом уніфікації оповіді, сприяють ідентичності та самовираженню, а також використовуються для створення комедійних і сатиричних ефектів.

Фразеологізми у корейських казках можуть включати різноманітні художні засоби: порівняння, алегорії, метафори, таким чином відображаючи особливості, звичаї, повір'я, етичні норми та цінності корейського суспільства.

Також ми виявили, що стратегія використання фразеологізмів подібного значення та форми є доволі вдалою у випадку перекладу фразеологізмів з корейської мови українською, і частотність її використання є високою, проте, не у всіх випадках ця стратегія може бути використана. Спосіб перекладу ФО шляхом використання фразеологізму подібного значення, але різної форми є однією з найвдалих стратегій у нашому випадку, адже майже в усіх ситуаціях ми можемо перекласти фразеологізм у казці за допомогою сталого виразу в українській мові, зберігши сенс, який у нього закладений, проте не зберігши початкову форму. Також вдалим рішенням при адаптації фразеологізмів у казках є перефразування, тобто заміна фразеологізму іншими мовними конструкціями. Як ми виявили, у казках не в усіх випадках ми можемо підібрати фразеологізм українською мовою, який буде точно передавати початково закладене значення. Також існують випадки, коли адаптація вислову саме фразеологізмом не є доречною в певних контекстах, тому ми часто звертались і до цієї стратегії. Найменш підходящим для нас виявилось опущення фразеологізму, адже і корейська і українська мови є сильно емоційно-забарвленими, тому при опущенні фразеологізму втрачатиметься настрій історії, ритм, та загальний сенс, закладений у вислів.

Також у ході нашого дослідження ми виявили, що при перекладі фразеологізмів важливо враховувати культурний контекст. Перекладач повинен бути в змозі зберегти не лише смислове навантаження фразеологізму, який існував у корейській мові, а й передати його культурну специфіку та колорит українському читачеві. Відтак, важливо не лише знати українську та корейську мови, але й розуміти контекст, в якому виникає кожен фразеологізм, його історичні корені та використання в повсякденному житті корейського народу.

При перекладі фразеологізмів виникає ряд труднощів. Труднощі з'являються ще при виявленні самої ідіоми в тексті, який нам потрібно перекласти. Ми з'ясували три категорії фразеологізмів які виявити найлегше: вислови, які порушують умови дійсності, фразеологізми, які схожі на порівняння, фразеологізми, які здаються

неправильно сформованими, оскільки вони не відповідають граматичним правилам мови. Також існують труднощі з доречною адаптацією. Мона Бейкер класифікує такі труднощі у 3 підкатегорії: фразеологізм може не мати еквівалента в цільовій мові; фразеологізм може мати подібний відповідник у цільовій мові, але контекст його використання може бути іншим; вислів може бути використаний у вихідному тексті як у прямому, так і в фразеологічному значеннях одночасно. Тому, вважається, що процес перекладу ідіом є набагато складнішим аніж процес їх тлумачення.

Загалом, у цьому дослідженні ми змогли проаналізувати особливості фразеологізмів у корейській та українській мовах; з'ясували особливості використання фразеологізмів у корейських казках, застосовуючи запропоновані стратегії; визначили, які стратегії є підходящими для адаптації з корейської мови; описали основні труднощі які виникають при перекладі, та вияснили як найкраще адаптувати фразеологізми, залишивши початкове значення та настрій українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Baker, M. In other words: A coursebook on translation// London and New York: Routledge. – 1992.
2. Danielle O. Pyun. 500 Common Korean Idioms// London and New York: Routledge. – 2018. – 230 с.
3. Fedulenkova Tatiana. English phraseological units and their constant functions// Academy of Natural History – 2012. – №2. – 6 с.
4. Fidalgo M. A Text-Linguistic Approach to Translation Standards// NOVA de Lisboa. — 2017. – №1. – С.64-77.
5. Hodges P. Linguistic Approach to Translation Theory// TranslatoLogica. – 2009. – №1. – С. 28-37
6. Katan D. Translating the «Literary» in Literary Translation in Practice// Lingue Linguaggi. – 2015. – №14. – С. 7-29.
7. Kononenko V. Linguistic and Cultural Studies: The Quest for New Ideas// Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. – 2014. – №1. – С. 35-45.
8. Moon, R.. Fixed expressions and idioms in English: A corpus-based approach// Oxford: Clarendon Press – 1998. – 338 с.
9. TalkToMeInKorean. Everyday Korean Idiomatic Expressions. 100 expressions you can't live without// Longtail Books, an imprint of BOOKHOUSE Publishers – 2014 – 260 с.
10. Theory and Practice in Language Studies. – 2012 – №. 6. – с. 1220-1229.
11. Азарова Л.Є., Заїченко І.Г. Фразеологізми як аспект вивчення лексики української мови // Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих науковців «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи» – 2022 – .2 с.

12. Азарова Л.Є., Радомська Л.А. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах: підручник // Вінниця: ВНТУ – 2022 – 198 с.
13. Брагина Н. Г. Фрагмент лингвокультурологического лексикона (базовые понятия) / Н. Г. Брагина // Фразеология в контексте культуры. – М. 1999. – С. 131–138
14. Дурне чудовисько// [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://derevo-kazok.org/#google_vignette
15. Жила В. Основні джерела походження корейських фразеологізмів// Східні мови та літератури. – 2014 – №1. – с. 12-16
16. Ковалів Ю. І. Фразеологізм // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. // Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 2 : М — Я. — С. 546.
17. Лінива людина, що перетворилася на корову // [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://derevo-kazok.org/#google_vignette
18. Нагорода царя птахів (корейська казка // [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://derevo-kazok.org/nagoroda-carja-ptahiv-korejska-kazka.html>
19. Павлова О.І. Англійські бінарні терміни-фраземи і проблеми їх перекладу // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2004. – № 17. – С. 203-205.
20. Принцеса Барідегі // [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://derevo-kazok.org/#google_vignette
21. Пукаюча невістка // [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://derevo-kazok.org/#google_vignette
22. Розумний кролик та тигр// [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://derevo-kazok.org/#google_vignette

23. Семчинський С.В. Загальне мовознавство// К.: АТ „ОКО”. – 1996. – 416 с
24. Сон короля анчоусів // [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://derevo-kazok.org/#google_vignette
25. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови : посібник // М-во освіти і науки України, Луган. нац. пед. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ: Альма-матер, 2005. – 399 с.
26. 국립국어원 표준국어대사전에서 발췌
27. 묘춘매. 한국 한자어 관용 표현의 유형 연구: 박사학위논문// 강원대학교. – 2008.
28. 문금현. 국어의 관용 표현 연구// 서울: 태학사. – 1999.
29. 박영준. 최경봉: 관용어 사전// 서울. – 2007.
30. 두전하. 고유어계 관용구와 한자어계 관용구의 비교 연구: 석사학위논문// 인하대학교. – 2011.
31. 진수. 위서(魏書)
32. 전래동화 꼬 많은 토끼와 호랑이/ [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=21971289&memberNo=4753342&navigationType=push>

33. 전래동화 멀치 대왕의 꿈// [Elekтpонный ресурс]. Режим доступа до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=19314355&memberNo=4753342&navigationType=push>

34. 전래동화 반쪽이// [Elekтpонный ресурс]. Режим доступа до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=25803159&memberNo=4753342&navigationType=push>

35. 전래동화 백일홍// [Elekтpонный ресурс]. Режим доступа до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=26928196&memberNo=4753342&navigationType=push>

36. 전래동화 방귀쟁이 며느리// [Elekтpонный ресурс]. Режим доступа до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=17386114&memberNo=4753342&clipNo=2>

37. 전래동화 바리데기 공주// [Elekтpонный ресурс]. Режим доступа до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=23079664&memberNo=4753342&navigationType=push>

38. 전래동화 삼년고개// [Elekтpонный ресурс]. Режим доступа до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=17748258&memberNo=4753342&navigationType=push>

39. 전래동화 소가 된 게름뱅이// [Elekтpонный ресурс]. Режим доступа до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=27114319&memberNo=4753342&navigationType=push>

40. 전래동화 어리석은 도깨비 // [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=28326939&memberNo=4753342&navigationType=push>

41. 전래동화 흥부와 놀부// [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу:

<https://post.naver.com/viewer/postView.naver?volumeNo=20657949&memberNo=4753342&navigationType=push>

42. 향징야. 한중 관용. – 2008.